

Koronakriisistä lisälasku koulutukselle

Vaikka kouluissa saatiin etäopetus käyntiin ennätysajassa, koronakriisin laskua maksetaan koulutussektorilla vielä pitkään. Paula Risikon mukaan voimavarat tulisi panna nyt varhaisiin vuosiin ja unohtaa oppivelvollisuuden laajennus.

TEKSTI: HENRIKKA PULLI KUVA: KALLE LAHTINEN/KOKOOMUS

Sivistysvaliokunnan puheenjohtaja, kansanedustaja **Paula Risikko** (kok.) kehuu heti alkuun suomalaiset opettajat. – Koronakriisin vuoksi toteutettu digiloikka on ollut aivan valtava. Ei tällaista ole voitu harjoitella etukäteen tai ennakoita koulutuksessa. Parissa päivässä toteutettu etäopetukseen siirtyminen osoittaa, kuinka osaavia opettajamme ovat, Risikko sanoo. Hän on itse seurannut tilannetta etäkoulua parhaillaan käyvän koululaisen äitinä.

Risikko tietää, että opettajat eivät ole päässeet helpolla. Töitä on tehty paljon ja päivät ovat venyneet. Ohjeetkaan eivät aina ole olleet niin selkeitä, sillä koulujen toimintaan vaikuttavat monen eri tahon päätökset. Opetusministeriöstä ja opetushallituksesta kouluille tulee valtakunnallisia ohjeita, kunnat ja alue-

hallintoviranomaiset tekevät omat päätöksensä ja lisäksi opetustointa koskevat useat eri lait.

– Sivistysvaliokunnan lausunnossa korostimme erityisesti selkeiden ohjeiden välttämättömyyttä, kun opetus siirtyi kouluista etäopetuksiksi, Risikko sanoo.

Valtaosa lapsista ja nuorista pärjää etäopetuksessakin mainiosti, mutta Risikon opettajilta saamien viestien mukaan noin viidennes oppilaista uhkaa pudota keltasta. He eivät opi kotioloissa samalla tavoin kuin jos saisivat lähiopeutusta.

Vaikka lastensuojeluilmoitukset ovat vähentyneet koronakriisin aikana, se ei tarkoita sitä, että itse ongelmat olisivat vähentyneet, ne eivät tule vain ilmi. Myös oppilashuollon palveluiden käyttö on vähentynyt. Risikko on huolissaan, että kiireetön toiminta jää kunnissa jaloihin. Hän muistuttaa, että kaikkea ei voi tehdä etänä.

– Palveluita on ylläpidettävä. Nuoria ja lapsia pitää ja kannattaa tavata, ei sitä ole estetty. Luotan siihen, että kunnissa tiedetään, että nyt tarvitaan moniammatillisia oppilashuoltotiimejä varmistamaan niidenkin nuorten hyvinvointi, jotka eivät saa tukea kotoaan tai ovat syrjäytymisvaarassa, Risikko sanoo.

Karhunpalvelus lapsille

Hallitus päätti pääsiäisviikolla lisätaloustarviossaan varata 22 miljoonaa euron lisämäärärahan oppivelvollisuuden laajentamiselle vuonna 2024, kun kaikki ikäluokat ovat täysimääräisesti sen piirissä. Näin oppivelvollisuuden laajentamiseen on varattu yhteensä 129 miljoonaa euroa vuodesta 2024 lähtien.

Paula Risikko sanoo, että hallitus on tekemässä karhunpalvelusta lapsille ja nuorille, kun se edelleen pitää kiinni oppivelvollisuuden pidentämisestä.

– Tiedämme, että meillä on jo nyt 6 000 sellaista lasta ja nuorta, joilla

Paula Risikko mukailee vanhaa sananlaskua muistuttaessaan, ettei kannettu oppilas koulussa pysy.

ei ole peruskoulun jälkeen riittäviä perustaitoja saavutettuna. Ja 60 000 lasta ja nuorta on syrjäytymisvaarassa. Koronakriisi pahentaa tilannetta entisestään, sillä opettajien mukaan noin viidennes ei pysy mukana etäopetuksessa, Risikko sanoo.

– Voimavarat olisi pantava nyt lasten ja nuorten varhaisiin vuosiin, varhaiskasvatukseen, esiopetukseen, peruskouluun ja niveltäisiin, sen sijaan että väkisin pidennetään oppivelvollisuutta.

Risikko huomauttaa, että kaikki tutkimukset puoltavat sitä, että mitä varhaisemmassa vaiheessa lapsi tai nuori saa tukea oppimiseensa ja muihin ongelmiin, sen parempi jatkon kannalta. Täysi-ikäisyyden kynnyksellä ollaan jo auttamattomasti myöhässä. Esimerkiksi toisen asteen opiskelijoista noin joka viides jättää opinnot kesken.

Risikko muistuttaa myös kuntien tukalasta taloustilanteesta, jota koronakriisi heikentää entisestään.

– Hallituksen tulisi ymmärtää, ettei kannata hirtettyä johonkin aikaisemmin tehtyyn päätökseen, jos kaikki faktat puhuvat sitä vastaan. On viisautta myös muuttaa päätöksiä, kun tilanne niin vaatii.

Oppivelvollisuuden laajentaminen on kytketty myös maksuttomaan toiseen asteeseen. Tämä tarkoittaisi muun muassa kaikille lukioiden ja ammattioppilaitosten opiskelijoille maksuttomia oppimateriaaleja, tietokoneita ja koulumatkoja. Nämä kustannettaisiin verovaroista.

Risikon mukaan valtaosalla opiskelijoista ei ole ongelmia tarvittavien oppimateriaalien ja välineiden hankkimiseen. Jos tukea tarvitaan, käytössä on jo hyviä työkaluja.

– Olen ehdottomasti sitä mieltä, että vähävaraisia perheitä pitää auttaa.

Hyvä esimerkki on **Sanni Grahn-Laasosen** (kok.) opetusministerinä käynnistämä oppimateriaalituki. Olisi parempi lisätä tätä tukea ja kohdentaa sitä nimenomaan vähävaraisille opiskelijoille.

” ON VIISAUTTA MYÖS MUUTTAA PÄÄTÖKSIÄ, KUN TILANNE NIIN VAATII. ”

Tekniikan rinnalle myös digipedagogisia taitoja

Opettajien digiosaamisesta väitellyt Mari Kyllönen uskoo, että osa kevään kokemuksista juurtuu koulujen arkeen.

JYVÄSKYLÄLÄINEN MARI Kyllönen ei tiennyt vielä helmikuussa kasvatustieteen väitösläisyydessään, kuinka ajankohtainen hänen aiheensa on kuukauden sisällä. Kyllönen tarkasteli väitöskirjassaan opettajien digipedagogista osaamista ja sen kehittämistä.

Mikä on päälinnän huomio, jonka teit tutkimuksessa?

– Opettajien teknologian käyttö on erittäin pedagogiikkakeskeistä. Se, missä määrin opettaja käyttää teknologiaa työssään on yhteydessä käytössä oleviin resursseihin, kuten laitteisiin ja käyttökoulutukseen. Mutta vähintään yhtä merkityksellisiä ovat opettajien omat uskomukset teknologian pedagogisesta käytettävyydestä sekä omasta teknisestä osaamisesta, sekä kyvystä oppia uusia teknologioita.

– Opettajia kouluttaessa olisi syytä huomioida opettajan omat lähtökohdat ja kiinnittää uusien teknologioiden opettelu suoraan arki-työhön siten, että tukea on saatavilla joustavasti ja tarpeen mukaan. Yhtenä tutkimuksen tuloksena syntyi teknologian viisaan käytön edellytykset -suositukset.

Olet varmasti seurannut nyt kevään tilannetta ja opettajien digiloikkaa. Löydätkö yhteyttä omaan tutkimukseesi?

– Kevään tilanteen myötä on hypätty monesta näkökulmasta katsoen kylmään veteen. On selvää, että siirtyminen teknologiavälitteiseen tai -avusteiseen opetukseen on iso haaste. Tilannetta tiiviisti seuraten voi todeta että kouluissa on todellakin tehty isoja ihmeitä, joissa esimerkiksi digitutoroinnasta ja sen myötä saaduista aiemmistakin kokemuksista on ollut suunnaton apu.

Mari Kyllönen on kiinnittänyt huomiota, miten eriarvoisessa asemassa opettajat ovat työvälineiden suhteen.

– Teknisessä osaamisessa on varmasti tapahtunut runsaasti edistymistä, mutta juuri digipedagoginen osaaminen näyttää haastavana. Teknologiaa hyödynnettäessä tulisikin muistaa, että totuttua tapaa opettaa on myös paikoin muokattava. Tämä toki edellyttää sitten taas riittävää teknologian mahdollisuuksien tuntemusta.

Miten opettajia olisi pitänyt tukea enemmän tämän kevään aikana?

– Ensimmäisenä huomio kiinnittyi siihen, miten eriarvoisessa asemassa opetustyötä edelleen tehdään työvälineiden suhteen. Aika harvassa ovat kunnat, joissa sekä jokaiselle opettajalle että oppilaalle on tarjolla laitteita normaaleissa olosuhteissa. Myös puhelimen voisi olettaa olevan niin sanottu aikamme normaali työväline. Ehkäpä näihin kysymyksiin viimein tulee muutosta.

Onko tämä digiloikka pysyvä ja tuleeko tästä tulevaisuudessa uusi normali?

” TOTUTTUA TAPAA OPETTAA ON MYÖS PAIKOIN MUOKATTAVA. ”

– Varmasti edistystä teknisessä osaamisessa tapahtuu, mutta mikä jää pysyväksi on arvoitus. Opettajien pedagogiikkakeskeisyys liittyy vahvasti arvoihin, käsittäen muun muassa kasvatukseen ja vuorovaikutukseen liittyviä vahvasti jaettuina näkemyksiä.

– Vaikka uskon että joitain käytäntöjä jää pysyvästi käyttöön, en pidä täysin poissuljettuna sitä, että ”paluu arkeen” saattaa aiheuttaa ”huh enää ei tarvitse digiä” -tunteita. Tautitilanteen normalisoiduttua on pikemminkin etsittävä ”kolmas normali”, molempia nyt elettyjä aikoja sopivasti yhdistellen.

TEKSTI: EEVA-KAISA ROUHIAINEN KUVA: PASI HAKALA

”
OPINTOPISTEITÄ
PANKKIIN JA
AVOIMEN
TARJOTTIMELTA
TÄYDENNYSTÄ.

Vappu tulee sittenkin

RAJOITUSTEN TAKIA perinteinen vapun juhlinta muuttaa muotoaan ja monet opiskelijoiden ainejärjestöt ovatkin siirtäneet vapputapahtumiaan syksyille, mutta useita tapahtumia järjestetään myös tietoverkkojen yli. Sitsit ja muut perinteiset opiskelijatapahtumat ovat olleet kevään mittaan suosittuja eri kanavissa. Nyt hyvänä puolena on se, että tapahtumiin voi osallistua enemmän ihmisiä eikä lipuista käydä kovaa taistelua!

Etäpiknikille pääsee kavereiden kanssa siis vaikkapa kotinsa lattialta käsin videopuhelun välityksellä. Vappupiknikkiä helpottamaan monet yritykset ovat kehittäneet ja jalostaneet omia palveluitaan. Habbon uusi kultakausi helpottaa vapaa-ajalla.

Opiskelijat pitävät kuitenkin huolta, että poikkeustilankin aikana tietyt asiat eivät muutu! Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta lakittaa tänäkin vuonna Minna Canthin patsaan, mutta ilman yleisöä. Lakitus videoidaan ylioppilaskunnan Youtube -kanavalla katsottavaksi.

Jokaisen vappujuhlijän etävappuvarustus:

- › Akateeminen lakki
- › Opiskelijahaalarit
- › Serpentiiniä
- › Nettiyhteys
- › Mikrofoni
- › Webkamera
- › Juhlmaljaksi sima tai skumppa
- › Vapputarjoiluksi munkkeja tai tippaleipää
- › Viltti tai mukava matto
- › Keväistä juhlantuntua

Oivallinen aika opiskella

KAIKESTA EPÄVARMUUDESTA huolimatta nyt on oivallinen aika suorittaa opintoja itsenäiseen tahtiin. Jyväskylän yliopisto kannustaa opiskelijoita muun muassa rahallisesti avustamalla välinehankinnoissa, jotta edellytykset etäopinnoissa säilyvät kaikilla. Opiskelija pysyy kylläisenä kukkaroystävällisesti myös poikkeusaikana. Kiitos Kelan joustavuuden ateriatuen suhteen, Semma pystyy myymään opiskelijoille lounaita etäpisteillä.

Opintopisteitä voi kerryttää ”pankkiin” nyt myös avoimen väylän opintojen kautta, sillä avoimet yliopistot ovat avanneet kurssinsa maksuttomina kaikille tutkinto-opiskelijoille. Opintoja voi suorittaa siis monipuolisemmalta kurssitarjottimelta kuin ikinä aikaisemmin! Avoimen yliopiston kurssi-

tarjous on voimassa vain kevään ja kesän ajan, joten käy kipin kapin valitsemassa itsellesi mieluisia opintoja.

Entä sitten tulevat opiskelijat? Yliopistojen valintakokeet muuttuvat koronan vuoksi tänä keväänä vaihtoehtoisilla suorustavoilla toteutettavaksi. Kaikkien hakukohteiden pääsykokeiden toteuttamistavat julkistettiin huhtikuun lopulla.

Yliopistot ottavat huomioon alakohtaiset erityispiirteet yhteisvalintaa tehtäessä. Tarkoin varotoimin voidaan toteuttaa pieniä valintakokeita, mikäli tutkinto edellyttää tiettyä taitopohjaa. Muutokset eivät edellytä yhteishaussa hakeneilta toimenpiteitä, mutta Opintopolun sekä sähköpostin lukeminen on suotavaa. Seuraa myös yliopistojen nettisivuja. Tsemppiä kokeisiin, odotamme teitä!

Korona käänsi opiskelijakevään *paalillaellen*

Akateeminen vapaus oman opiskelijakämpän seinien sisällä ei aina tunnu vapaudelta. Silti opiskelijat ovat valmiita ottamaan vapun vastaan ja suunnittelevat jo täyttää päätä syksyä.

Neljä yliopisto-opiskelijaa kertoo vinkit, miten koronakeväästä ja -kesästä selviää.

TEKSTI: EETU HEISKA, PETRI LAAKSONEN, JUHO NEUVONEN JA VIIA RAUHALA

Älä jää yksin

MONELLE OPISKELIJALLE tapahtumat, ystävien näkeminen ja kulttuuri ovat tarjonneet paon arjesta ja vastapainoa työskentelylle. Nyt olemme neljän seinän sisällä, osalla seuranaan vain tietokone ja tehtäviä täynnä oleva sähköposti. Tutut huolenaiheet kuten yksinäisyys, raha ja terveys ovat kasvattaneet merkitystään. Jos jo aikaisemmin koki jaksamisensa olevan vaakalaudalla, on muuttunut tilanne saattanut kaataa koko kupin nurin. Kun samalla kaikista läheisimmät turva-verkot ovat siirtyneet digimaailmaan, on riski yksin jäämisestä noussut.

Näin ei kuitenkaan tarvitse käydä. Vaikka digitaalinen kontakti ei täysin korvaa tavallisen arjen kohtaamisia, toimii se helppona vastalääkkeenä yksinäisyydelle. Nyt jos koskaan ei tarvitse tekosyitä ottaa yhteyttä myös hyvänpäiväntuttuihin. Tuttavan moikkaaminen kadulla vastaan tullessa on muuttunut somepäivityksen kommentoinniksi. Oman ilta-lenkkinsä hehkutusta somessa ei tarvitse hävetä, tai sortua tyypilliseen ”ei ketään kuitenkaan kiinnosta” -ajattelumalliin. Nyt saa muistuttaa omasta olemassaolostaan ja kertoa kaikille, etteivät he ole yksin

tässä maailmassa.

On ollut hieno nähdä kuinka monet tahot ovat panostaneet hyvinvointiin kaikilla tasoilla ja sopeutuneet vallitsevaan poikkeustilanteeseen lyhyellä varoitusajalla. Yhdessä kohdattu koronapandemia ja sen tuoma ennenkokematon muutos arjessamme on nostanut esiin monia tunteita, ja jokainen kokee muutoksen eri tavalla.

Kaiken tapahtuneen keskiössä on fyysisen terveyden turvaaminen, muttei so-

siaalista ja henkistä puolta tule unohtaa. Erityisesti matalan

kynnyksen tukipalveluiden kehittäminen ja takaaminen kaikkien saataville on tärkeää. Äkillinen muutos ja uudet huolenaiheet saattavat olla monelle se korsi, joka katkoo aasin selän. Tämä ongelma ei ole yksin opiskelijoiden, vaan meidän kaikkien. Silloin on tärkeää, että apu on lähellä. Ennalta ehkäisevillä toimilla pystytään katkaisemaan ongelmien kierre, ennen kuin se ehtii edes alkaa.

”
ET OLE YKSIN.
NYT SAA
MUISTUTTAA
OMASTA
OLEMASSA-
OLOSTAAN.

”
**ODOTETTAVISSA
ON KAIKKIEN
AIKOJEN
TAPAHTUMA-
SYKSY.**

”
**RAHA EI
RATKAISE,
MUTTA
HELPOTTAA
OPISKELUJA.**

Talous tiukoilla

KESÄSTÄ TULEE monelle opiskelijalle vaikea – kesätöitä on peruuntunut kokonaan ja keikkatyötkin ovat tiukassa. Monella on kuitenkin tarve saada rahoja säästöön tulevaa lukuvuotta varten, jotta opintoihin voisi keskittyä täyspainotteisesti. Yksi vaihtoehto työllistymiseen on itsensä työllistäminen esimerkiksi kokeilemalla kevytyrittäjyyttä tai hakemalla toiminimeä patenti- ja rekisterihallitukselta.

Jos tämäkään vaihtoehto ei onnistu, onneksi Kela on luvannut huolehtia opiskelijoiden kesän toimeentulosta.

Mutta kuinkas on opintopisteiden ja opintotukien laita? Onko oikeutettu opintolainan hyvitykseen, jos ei kykene valmistumaan määräajassa poikkeuksellisen tilanteen vuoksi? Vanheneeko opinto-oikeus tutkintoihin osalla, vaikkeivat he kykenevätkään opiskelemaan kaikkea etänä?

Kela ja oppilaitokset ovat tulleet vastaan päätöksillään ja ilmoittaneet huomioivansa poikkeavaa tilaa päätöksenteossa. Esimerkiksi Jyväskylän yliopisto on päättänyt jatkaa kesällä opinto-oikeuden vanhentuvien opinto-oikeuksia vuoden loppuun saakka. Uuden, syksyllä aloitettavan opetussuunnitelman käyttöönottoaminen huomioi vallitsevan opetussuunnitelman muutoksia myös vuoden loppuun. Kelakin on joutanut käytännössään eikä automaattisesti läheta opintotuen takaisinperinnästä kirjettä opiskelijoille, vaikkei vuodessa olisi karttunut vähintään 45 opintopistettä rekisteriin.

Kun tästä poikkeustilanteesta on selvitty, on korkea aika nostaa opiskelijoiden tulorajoja. Kela on tullut hyvin opiskelijoita vastaan, mutta pelkällä opinto- ja asumistuella elävä opiskelija joutuu turvautumaan lisäksi toimeentulotukeen ja elää silti reilusti köyhyysrajan alapuolella.

Nyt yhdeksän kuukautta opiskelevalla on mahdollisuus tienata keskimäärin tuhat euroa kuukaudessa vuoden aikana ilman, että opintotuki pienenee. Tätä rajaa pitäisi nostaa ilman, että valtio rankaisee siitä taloudellisesti, kunhan opinnot etenevät samalla.

Vapu ei lopu!

KEVÄÄN TAPAHTUMIEN joko peruunnuttua tai siirryttyä, odotettavissa on kaikkien aikojen tapahtumasyksy. Toivottavasti kulttuurinnälkäiset ihmiset syöksyvät teatteriin, museoihin, urheilutapahtumiin sekä seminaareihin mikäli vain koronan sallii. Opiskelijoille tuttu sanonta ”Vapu ei lopu!” saattaa ensi lukukaudella hyvinkin pitää paikkansa.

Näin opiskelijanäkökulmasta mietittävää, miten syksyllä aloittavat fuksit jaksavat viettää fuksivuonnaan kaksi vappua - mikäli vapun juhlinta siirtyy osittain syksyyn? Vanhempia opiskelijoita alkaa jo hengästyttämään ajatus päivittäisestä kulttuurikasteesta.

Toki ulos ihmisten ilmoille ryntääminen on vähintäänkin oletettavaa. Kaupunki kuhisee elämää ympärivuorokautisesti, kun näyttöpäätteen takana tehty etätöjako ihmisten vältyneeseen tulee päätökseen. Ravintoloiden terassit täyttyvät, sataman palvelut vetävät puoleensa sekä Tuomiojärven rannat raikuvat ulkoilevia ihmisiä. Tankataan kaikenlaista hurlumheittä tulevaan talveen ja vähenevään valoon valmistautuen.

Opintojen suorittaminen näiden kaikkien poikkeusolojen päättymisen jälkeen tulee olemaan haaste. Tapahtumat vetävät opiskelijoita puoleensa ja opinnot saattavat kärsiä. Toivotaan kuitenkin, että myös koulunpenkki houkuttaa, kun viimein voimme palata yliopistolle. Osa koronakeväällä käyttöön otetuista etäopinnoista ja -töistä on varmasti tullut jäädäkseen. Ehkäpä lähiopetuksen ja etäopetuksen yhdistäminen on nyt entistä helpompaa, kun kaksi ääripäätä saatetaan yhteen. Sekä opetushenkilöstö että opiskelijat osaavat varmasti arvostaa tulevaa lukukautta enemmän kuin aiemmin.

Osallistu ”ryöstöretkeen”

KUNNAT OVAT taloudellisesti kurjemmassa tilanteessa kuin ennen, eikä koronakriisi ainakaan helpota ahdinkoa. Yhteiskuntamme on toiminut kriisin hetkellä yhtenäisesti ja päättäjille on annettu työrauha.

Nyt tarvitaan kuitenkin tiukkoja linjoja jatkoa ajatellen. Jyväskylän isot projektit olisi tärkeä saada maaliin, jotta kaupungin vetovoimaisuus säilyy. Entä miten Keski-Suomen muut kunnat pärjäävät?

Kuntavaalit ovat nurkan takana ja niihin valmistautuminen on jo käynnissä. Kampanjointia suunnitellaan, ehdokkaita kartoitetaan sekä rekrytään, ja toimintaa tuodaan lähemmäs arkea.

Kuntavaaleissa valitaan valtuutetut seuraaville neljällä vuodelle. Heillä tulee olemaan tärkeä rooli siinä, miten Keski-Suomen kunnat saadaan nousuun tämän kriisin jäljiltä. Voidaan käsi hertalla todeta, että vuoden päästä on edessä erityisen merkitykselliset vaalit.

Kaikki täysi-ikäiset voivat asettua ehdolle kuntavaaleihin omassa kotikunnassaan. Kannustamme kaikkia päätöksenteosta kiinnostuneita nuoria lähtemään ehdolle. Nuorten tulee olla mukana päättämässä Keski-Suomen kuntien tulevaisuudesta! Näissä kuntavaaleissa katsotaan tulevaisuuteen.

”
**NUORET
MUKAAN
PÄÄTTÄMÄÄN
KUNTIEN
TULEVAISUUS-
SUUDESTA.**

Opiskelevat kokoomuslaiset suorittivat viime syksynä niin sanotun ”ryöstöretken” Jyväskylän yliopiston yliopilaskunnan vaaleissa. Tarkoitus on jatkaa samaa rataa kuntavaaleihin, eikä vain?

KOLUMNI

SINUHE WALLINHEIMO

Historian opetukset auttavat meitä tässäkin kriisissä

Tänä keväänä koko Suomi on käynyt kovaa taistelua koronaviruspandemiaa vastaan. Pelissä ovat olleet terveytemme, monien työpaikat, yritykset, talous sekä koko Suomen tulevaisuus.

Niiden turvaamiseksi niin yhteiskunta kuin jokainen meistä on joutunut tekemään isoja uhrauksia. Viruksen leviämisen estämiseksi olemme ottaneet fyysistä etäisyyttä siirtämällä niin lastemme opetuksen kuin merkittävän osan työnteostakin koteihin. Siirtyminen etäkouluun ja töihin on mennyt pääsääntöisesti jouhevasti. Tästä iso kiitos kuuluu meidän ammattitaitoisille opettajille sekä vastuuntuntoisille vanhemmille ja yrittäjille.

Kaiken kaikkiaan Suomessa kriisi on hoidettu hyvin globaaleillakin mittareilla. Muissa maissa nähtyjä rajuja tartuntapiikkejä meillä ei ole toistaiseksi nähty. Tartuntoja meilläkin on tullut lisää, mutta tehohoidon

kapasiteetti on toistaiseksi riittänyt sitä tarvitseville. Tätä hyvää tilannetta meidän pitää jaksaa pitää yllä tulevinakin viikkoina – yksi etäpäivä kerrallaan.

Kykyämme kohdata tulevat haasteet helpottavat myös aiempien sukupolvien kokemukset heidän läpielämistään kriiseistä. Toisen maailmansodan kauhut ovat nostaneet yhteiskuntamme resilienssin tasoa. Voidaan todeta, että kaikki historian kokemukset ovat varmasti auttaneet meitä myös tässä kriisissä.

Suomalaiset ovat ketteriä kehittämään tukalassa paikassa uutta. Hyvän esimerkin meille antavat nyt vaikeassa paikassa olevat palvelualan yrittäjät. Perinteisen kivijalkapalveluiden kysynnän hiipuessa tai pahimmillaan loppuessa, monet heistä ovat siirtyneet palvelemaan suomalaisia netissä.

Verkkovalmennukset, ravintolaruokien noutopalvelut tai karanteenissa olevien senioreiden ruokahuollon uudet palvelut ovat nousseet nopeasti pystyyn helpottamaan jokaisen arkea. Silti valtion tukea tarvittaisiin edelleen monelle eri alan yrittäjälle akuutin kriisin selättämiseksi.

Toisaalta koronan pakottamista digiloikista on varmasti myös hyötyä muuallakin suomalaisessa yhteiskunnassa. Koronan jälkeen on oletettavaa, että kynnys etätöiden tekemiseen alenee tai siitä voi tulla jopa uusi standardi. Perheissä työmatkoista säästyvä aikaa osataan arvostaa. Lisäksi kunnianhimoiset tavoitteemme ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ovat paremmin saavutettavissa, jos yhä useampi meistä voi tehdä töitään kotona.

Tien päässä tulee myös aika, jolloin joudumme mak samaan ennätysmäistä velkaa. Tästäkään laskusta ei saa tulla liian suurta rasitetta seuraaville sukupolville. Muistetaan myös heitä, kuten edelliset sukupolvet muistivat meitä.

Kirjoittaja on kokoomuksen kansanedustaja.

KOLUMNI

VILLE VÄYRYNEN

Rajaustoimista on päästävä myös hallitusti ulos

Kun katsoo koronavirustilannetta maassamme miltä kantilta tahansa, voi sanoa epidemian pysyneen toistaiseksi hyvin hallinnassa. Itse asiassa paremmin kuin monissa muissa läntisen Euroopan maissa. Kuolleisuus on ollut maltillista, tehohoitopaikat ovat toistaiseksi riittäneet, eikä terveydenhuoltomme kapasiteetin rajat ole olleet millään muotoa lähellä.

Rajoitustoimet ovat olleet oikea-aikaisia, riittävän laajoja ja oikein kohdistettuja, vaikka kriittisiäkin demokraattiseen yhteiskuntaan kuuluvia äänenpainoja on myös käytetty. Päätökset on tehty suunnattoman paineen alla päivien tai pahimmillaan tuntien sykleissä muuttuvien tilanteiden perusteella. Tätä taustaa vasten valtionhallinnolle voi hyvin mielin antaa kiitettävän arvosanan tähän mennessä tehdyistä toimista.

Myös terveydenhuoltosektorimme on valmistautunut tilanteeseen aktiivisesti jo parin kuukauden ajan. Teho- ja hoitopaikkoja on lisätty, ”koronaosastoja” pystytetty, henkilökuntaa koulutettu, kiireetöntä hoitoa karistettu ja varauduttu jopa lomien perumiseen. Kaikesta tehdystä on heijastunut kiistan ammattitaito ja omistautuminen käsillä olevaan projektiin. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa olemme valmiina ja asianmukaisesti varautuneina huomattavasti suurempiin potilasmääriin, mitä olemme toistaiseksi kohdanneet.

Suojavarusteongelma saadaan toivottavasti myös ratkaistua. Tästäkin on muutamia positiivisia merkkejä esimerkiksi kotimaisine tuotantoineen jo ilmassa.

Tehtyjen toimenpiteiden ja valmistautumisen ansiosta suurin pelko, hallitsematon epidemiahuippu,

näyttäisi väistyvän. Näin ollen tässä vaiheessa energian tuleekin suuntautua tulevaisuuden suunnitteluun. Miten rajoituksia puretaan? Millä aikataululla ja keiden osalta? Miten vältämme konkurssiaallon ja kuinka turvaamme yritystoiminnan elinvoimaisuuden jatkossa? Kuinka vältämme epidemian toisen aallon tuoman vaaran

PALAUTUMINEN ENTISELLEEN TULEE VIEMÄÄN KUUKAUSIA TAI JOPA VUOSIA.”

riskiryhmillemme? Nämä ovat kysymyksiä, joihin tulomme tarvitsemaan ratkaisuehdotuksia lähiviikkoina.

Epidemiaan valmistautuminen on vaatinut vahvaa yhtenäisyyttä ja yhteistyötä eri ammattiryhmien, viranomaisorganisaatioiden, poliittisten puolueiden ja yksittäisten kansalaisten välillä. Siinä on onnistuttu.

Tilanteen palautuminen entiselleen tulee viemään kuukausia tai jopa vuosia. Tavoitteiden tulee olla selkeitä ja yhdessä asetettuja. Keinot niiden saavuttamiseksi tulee olla sellaisia, joihin sitoutuminen saavuttaa saman kattavuuden kuin epidemiaan valmistautuminenkin. Jos tähän päästään, olen vakuuttunut, että yhteiskuntamme tulee toipumaan tästä ajanjaksosta mahdollisimman pienin takaiskuin. Uskoisin, että meillä on jälleen erinomainen tilaisuus näyttävästi mallimaana rajojemme ulkopuolelle.

Kirjoittaja on kirurgi ja varakansanedustaja.

KATI-ERIKA TIMPERIN KOTIALBUMI

Kati-Erika Timperi muistuttaa, että valmiuskurssit kartuttavat myös johtamistaitoja.

Leila Saikkonen keittää kuusenkerkkää siirapiksi.

LEILA SAIKKOSEN KOTIALBUMI

Poikkeusoloihin voi oppia varautumaan

Miten pärjäisit, jos myrsky katkaisisi sähköt? Entä osaisitko kokata ruokaa poikkeusoloissa jopa sadoille nälkäisille? Ei hätää, näitä taitoja voi opiskella NASTA-harjoituksessa.

Naisten Valmiusliitto organisoivat valtakunnallisia naisille kohdennettuja valmiusharjoituksia kaksi kertaa vuodessa. NASTA-harjoitukset toteutetaan varuskunnissa eri puolilla Suomea. Kurssilaiset tutustuvat vapaaehtoiseen maanpuolustukseen ja näkevät varuskunnan toimintaa. Yöpyminen kasarmilla tai maastossa on monelle ainutkertainen kokemus. Seuraava harjoitus, Vinka 2020 tutustuttaa osallistujat syksyisiin Tikkakosken maisemiin.

NASTA-harjoituksen tavoitteena on antaa osallistujille arjen turvallisuusvalmiuksia ja varautumistaitoja. Tarkoituksena on antaa taitoa toimia kaikenlaisissa arjen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Kevät 2020 on osoittanut, että poikkeustiloja voi tulla myös rauhan aikana ja niihin varautuminen on tärkeää.

Esimerkiksi Hätämajoituskurssin opit voivat tulla tarpeeseen myös viruksien leviessä tai joukkomuonitus-kurssi turvaa isompien häiriötilanteiden ruokalogistiikan. Harjoituksessa ei opeteta käyttämään aseita, mutta voidaan opettaa, miten kohdataan uhkaavia tilanteita ja miten ase on mahdollista tehdä vaarattomaksi.

Hyödyllinen harrastus

Keski-Suomen Marttojen toiminnanjohtaja **Kati-Erika Timperi**

toimi kurssinjohtajana Selviytyminen sähköttä -kurssilla Tikkakoskella Syyslento 2015 -harjoituksessa. Hän on kouluttanut myös kotitalouksien varautumista poikkeusoloihin.

– Armeija kiinnosti aikoinaan, mutta naisten palvelus tuli mahdolliseksi vasta sitten, kun olin valmistunut ensimmäiseen ammattiini. Työ veti puoleensa, joten vapaaehtoisesta maanpuolustustyöstä tuli harrastukseni, Timperi kertoo taustastaan.

– Pidän NASTA-harjoituksia yhteiskuntamme kannalta tärkeinä ja naisille varsin hyvänä vaihtoehtona varusmiespalvelukselle. Itse näkisin melkein pä kansalaisvelvollisuutena, että jokainen nainen kävisi edes muutaman valmiuskurssin. Valmiuskurssit lisäävät osallistujien arjen turvallisuuteen ja varautumiseen liittyviä tietoja ja taitoja. Ne valmentavat toimimaan erilaisissa johtajajoukoissa, Timperi pohtii.

Leila Saikkonen on osallistunut NASTA-harjoituksiin useita kertoja sekä kurssilaisena että kurssin vetäjänä.

– Käymäni kurssit ovat avartaneet katsettani monessa kohdassa. Henkisen tuen kurssit ovat olleet hyvin tärkeitä siksi, että osaan olla rinnallakulkija tarvitsevalle. Edellisessä Tikkakoskella pidetyssä Syyslento 2015 -harjoituksessa olin Kriisin kohtaaminen -kurssin johtajana ja sain sinne huippukouluttajat. Tieto, jota kurssilla sain, on erityisen tar-

peellinen tähän kevääseen, Saikkonen kertoo.

Tarve vapaaehtoiselle valmiuskoulutukselle kasvaa. Esimerkiksi ilmastomuutoksen myötä myrskyt, tulvat ja sähkönjakelun häiriöt lisääntyvät.

– Olemme koronan myötä huomanneet, myös muut poikkeusolot vaativat aiempaa parempaa kotitalouksien varautumista. Kotitalouksien varautumisesta on suuri apu yhteiskunnalle, Kati-Erika Timperi painottaa.

TEKSTI: EEVA-KAISA ROUHIAINEN

Syksyn Vinka-kurssit:

- › Etsintä (Vapepa)
- › Informaatiovaikuttaminen
- › Jokanaisen selviytymispakki
- › Joukkomuonitus maastossa
- › Lentopelastajan perehdytyskurssi
- › Maastotaidot ja luonnonmuona
- › Myrskyn silmässä (jatkotason kurssi)
- › Pohjoinen turva (kutsukurssi)
- › Turvallisesti vesillä
- › Viestikurssi

Lisätietoa osoitteesta naistenvalmiusliitto.fi

Korona vei hyvinvointialan yrittäjiltä asiakkaat. Tukea jaksamiseen Sari Mustamäki on saanut muilta yrittäjiltä.

Suomi on saatava jalkeille

Yrittäjä **Sari Mustamäki** on tullut tutuksi monelle jaloistaan huolehtivalle. Jalkahoitola Sari Hannele on toiminut Palokassa jo usean vuoden ajan.

Mustamäen yritys toimi aluksi kotiin perustetussa hoitotilassa. Nykyisin jalkahoitola sijaitsee samoissa tiloissa Soivan Olon kanssa Palokan keskustassa.

– Yrityksen perustamiseen sain neuvoa Keski-Suomen Uusyrityskeskuksesta, ja tietoa starttirahasta TE-toimistolta. Yritystoiminnan aloitus oli jopa pelottavaa, kun ei ollut kuin muutama asiakas. Mutta vähitellen markkinointi puri. Onneksi yritystoiminnan kulut olivat alkuun kevyet, koska toimitila sijaitsi kotona, Sari Mustamäki kertoo.

Erittäin hyvin alkanut, ja myös vakiintunut liiketoiminta on nyt toistaiseksi pysähdyksissä vallitsevan poikkeustilan takia. Jotta koronaepidemia ei laajenisi, **Sanna Marinin** (sd.) johtama hallitus kehotti ihmisiä välttämään läheistä kanssakäymistä. Erityisesti ikäihmisille annettiin ohjeeksi eristäytyä koteihinsa tartunnoilta.

Ihmiset ovat ymmärtäneet tilanteen vakavuuden. Useimmat ovat toimineet hallituksen ohjeiden mukaisesti, jotta tartunnat eivät leviäisi.

Eristys vei asiakkaat

Sari Mustamäen jalkahoitolan asiakkaista monet ovat ikäihmisiä ja noin 80 prosenttia juuri riskiryhmään kuluva. Nyt he pysyvät koronaviruksen takia kotona, jotta eivät altistuisi. Jalkahoitola Sari Hannele hoitaakin tällä hetkellä ohjeistuksen mukaan vain terveydentilan kannalta välttämättömät asiakkaat.

– Yritykseni liikevaihto pysähtyi kuin seinään. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että kiinteät kulut ovat edelleen maksettava, mutta koska ei ole asiakkaita,

niin ei ole kassavirtaa eikä siten rahaa maksaa esimerkiksi yrityksen toimitilan vuokraa, Mustamäki kertoo.

Kriisin aiheuttamat tyypilliset shokkivaiheen oireet kestivät muutaman vuorokauden. Mustamäki muistaa ajatelleensa, ettei ”tämä voi olla totta” ja ”mitään tällaista ei voi olla oikeasti tapahtunut”.

– Jollain tavalla lamaanuun, hetkeen en saanut mitään aikaiseksi ja olin todella levoton. Illalla toivoin, että aamulla heräisin ja tämä olisi ollut vain paha unta, Mustamäki kertoo tunnelmia.

Mustamäki yritti pala kerrallaan muodostaa käsitystä mitä oikein on tapahtunut ja mitä se merkitsi.

– Oli kova tarve puhua asiasta, etsiä tietoa ja tukea. Tärkeää oli myös jakaa asiaa toisten yrittäjien kanssa. Päivät menivät hyvin, mutta iltaisin ahdistus usein palasi. Elämä tuntui vuoristoradalta ja hyvin epäreilulta. Silloin ei tuntunut auttavan ajatus, että koko maailma on samassa tilanteessa, Mustamäki jatkaa.

– Pikkuhiljaa aloin ymmärtää tapahtunutta. Tietoahan tuli tietysti joka tuutista ja tuntui, että muita uutisia ja tapahtumia ei enää maailmassa ollutkaan. Tämä oli siis totta, siihen oli sopeuttava. Kesti kuitenkin vielä hetken, ennen kuin ajatuksiin mahtui muutakin kuin korona.

Kun arki lopulta palaa takaisin uomiinsa ja ihmiset lähtevät liikkeelle, myös hyvinvointipalveluiden kysyntä elpyy. Mustamäki muistuttaa, että huolehtimalla hyvin jalkaterveydestä luodaan pohja hyvälle toimintakyvylle ja aktiiviselle elämälle. Vaivaton liikkuminen on tärkeä osa hyvinvointia ja ongelmat jaloissa heijastuvat usein koko kehoon.

Kokoomus pienyrittäjien äänitorvena

Kokoomuksen ja kristillisdemokratien Jyväskylän valtuustoryhmät edellyttivät 17. maaliskuuta tekemässään yhteisessä kannanotossa kaupungilta vahvoja toimenpiteitä pienyrittäjien

Sari Mustamäki kannustaa liikkumaan.

ahdingon vähentämiseksi. Moni kannanotossa esiin nostettu ehdotus on jo toteutettu. Kaupunki on päättänyt muun muassa jättää vuokria perimättä.

Tehdyt toimet eivät kuitenkaan vielä riitä. Tilanteen pitkittyessä yrittäjien ahdinko laajenee ja työntekijöiden lomautukset lisääntyvät.

Valtuustoryhmät edellyttivät, että kaupungin on mahdollisuuksien mukaan kohdennettava hankinnat pienyrittäjien tuotteisiin ja palveluihin. Kannanotossa edellytettiin myös koronatestauksien kohdentamista yrittäjiin.

TEKSTI: KARI LEHTINEN JA NIILU NISSINEN

Kokoomuksen kriisipaketti

YHTEISKUNNAN USEIDEN toimintojen pysähtyminen uhkaa kaataa muuten terveitä yrityksiä ja hävittää työpaikkoja. Meidän on yhteiskuntana autettava yritykset yli tilanteesta, johon ne eivät ole itse pystyneet vaikuttamaan tai varautumaan.

Rajoitukset ovat käytännössä sulkeneet monet palvelualan yritykset kokonaan. Asiakkaat ovat hävinneet, mutta palkat, vuokrat ja lainanlyhennykset juoksevat normaalisti.

Hallituksen tähän mennessä julkaisemat toimet ovat olleet oikean suuntaisia, mutta riittämättömiä suhteessa yritysten akuuttiin hätään. Tarvitsemme nopeasti lisätoimia, joilla

tuetaan kansalaisten toimeentuloa ja turvataan yritysten toimintaedellytykset kriisin yli.

Kokoomus on julkaissut kriisipaketin työpaikkojen ja yritysten pelastamiseksi. Se sisältää mm. ehdotuksia verotukseen, työttömyysturvaan, maksujärjestelyihin ja vuokratuottoihin. Paketti on luettavissa kokonaisuudessaan kokoomuksen verkkosivuilta osoitteesta kokoomus.fi

”PÄIVÄT MENIVÄT HYVIN, MUTTA ILTAISIN AHDISTUS USEIN PALASI.”

Lähde ehdolle kuntavaaleihin

Suomen kunnat ovat poikkeuksellisen kovassa paikassa. Poikkeusajan jälkeen hyvinvointi on rakennettava uudelleen kunta kunnalta. Hei sinä keskisuomalainen! Kotiseutusi tarvitsee nyt rohkeita ja vastuuntuntoisia uudelleenrakentajia. Asetu ehdolle Suomen tärkeimpiin vaaleihin, jotka järjestetään keväällä 2021. Ota yhteyttä Karoliinaan, karoliina.saraste@kokoomus.fi tai klikkaa www.ehdolle.fi.

LÄHDEN EHDOLLE, KOSKA...

Janiika Vilkuna

”Kunnassa päätetään jyvaskyläläisten arkeen liittyvistä tärkeistä asioista, joihin jokainen valtuutettu vaikuttaa. Ihmisen kokoisia asioita, hyvän elämän ja kestävä ympäristön edellytyksiä. Työssäni toimin lainsäädännön parissa, tuoden myös kansainvälistä näkökulmaa kunnan käyttöön. Neljännen polven jyvaskyläläisenä koen tärkeänä eteenpäin katsovan, työllisyyttä tukevan sekä kulttuurista, sivistystä ja historiaansa kunnioittavan kaupungin kehittämisen.”

Veli-Matti ”Oku” Jaatinen

”Jyväskylä on upea kaupunki. Sen eteen olen valmis tekemään töitä ja kantamaan vastuuta. Haluan olla mukana kehittämässä Jyväskylää sekä parantamassa jyvaskyläläisten asemaa tässä Suomen Ateenaksikin kutsutussa kaupungissa. Yhteisten asioiden hoitamisestahan tässä on kysymys. Olen kotimaisilta ja kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta kokemukseni hankkinut paljasjalainen jyvaskyläläinen yrittäjäperheen kasvatti.”

Anna Pärnänen

”Lähden ehdolle kuntavaaleihin, koska valtuustossa se oikea vaikuttaminen ihmisten arkeen tehdään ja nuoria päättäjiä tarvitaan. Jyväskylässä on valtavasti potentiaalia ja haluan antaa energiani kotikaupunkini kehittämiseen.”

MIKKO MÄNTYNIEMI

Korona muutti Euroopan kevään

EU:n oli tarkoitus keskittyä keväällä ilmastoasioihin, mutta koronaepidemia pani asialistat uusiksi. Europarlamentaarikko Henna Virkkunen muistuttaa, että kriisistä voi koitua jotain hyvääkin.

NÄKÖKULMA

HENNA VIRKKUNEN

Euroopan politiikassa tänä keväänä piti keskittyä erityisesti ilmastopolitiikkaan. Joulukuussa uusi komissio esitteli kunnianhimoisen Green deal -ohjelman, joka viitoittaa Euroopan tien kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä.

Alkukevästä tähän liittyen ehdittiin esitellä jo ilmastolaki, uusi kiertotalouden toimintaohjelma ja teollisuusstrategia. Sen jälkeen koronakriisi iski päälle, ja muut valmistelut saivat siirtyä akuutin tilanteen alta kesälle.

Koronakriisissä EU on keskittynyt erityisesti taloudellisten vaikutusten lieventämiseen. Terveyspolitiikka kuuluu jokaisen jäsenmaan omaan päätösvaltaan, mutta EU-tasolla on suunnattu yhteistä rahoitusta lääke- ja raketitutkimukseen, käynnistetty halukkaiden jäsenmaiden kesken yhteiset varustehankinnat ja jaettu koko ajan yhteistä tilannekuva EU:n tautienhoidon- ja valvontakeskuksen kautta.

Kaikki EU-parlamentin viime viikkojen täysistunnot ovat keskittyneet pelkästään koronapäätöksiin. Koronakriisin tuoma taloudellinen isku sekä Euroopalle että maailman talouteen tulee olemaan valtava.

Vielä ei ole tiedossa, missä aikataulussa liikkumisrajoituksia eri maissa pystytään purkamaan, mutta on selvää että se vaatii laajaa eurooppalaista ja myös kansainvälistä koordinaatiota.

Yrityksiä tuettava

Seuraavat viikot on tärkeää edelleen tukea yrityksiä, joiden liiketoiminnan korona on pysäyttänyt. Tätä tehdään ennen kaikkea jäsenmaiden omista budjeteista, mutta myös EU-budjetista sekä Euroopan keskuspankin ja Euroopan investointipankin lainoituksella.

Suomessakin on tässä päästy hyvään alkuun, mutta varsin byrokraattisten hakuprosessien kautta. Edelleen tarvitaan lisää aivan suoraa tukea yrityksille.

Seuraavina kuukausina Euroopan politiikassa tullaan keskittymään koronan jälkeiseen jälleenrakennukseen, ja sen rahoitukseen. Rahoitusta tulee suunnata tulevaisuuden kasvua tukeviin investointeihin, jotka tukevat green dealin tavoitteita, teollisuuden uudistumista ja digitaalista kehitystä. Ilmastonmuutos ei ole kadonnut mihinkään.

Tiedettä tarvitaan

Koronan vastainen taistelu on osoittanut kuinka tärkeässä roolissa tiede ja tutkimus on ihmiskunnan isoissa haasteissa. Itse olen ajanut pitkään linjaa, jonka mukaan tieteen, tutkimuksen ja innovaatioiden rahoitusta EU-budjetissa on lisättävä. Tutkimusta ja tuotekehitystä tarvitaan sekä globaaleihin haasteisiin vastaamiseksi että teollisuuden uudistamiseksi. Neuvottelut EU:n tulevasta seitsemän vuoden budjetista 2021-27 ovat lykkääntyneet koronan alta, mutta toivon että syksyn päätöksenteossa tutkimus nousee ansaitsemaansa rooliin.

Eurooppalainen tutkimusraha jaetaan hakijoille laadun perusteella. On ollut ilahduttavaa nähdä, kuinka suomalaiset ovat tässä aktivoituneet ja menestyneet näissä haussa vuodelta paremmin.

Huoltovarmuus varmistettava

Koronakriisi on nostanut uudella tavalla tarkasteluun myös Euroopan omavaraisuuden ja huoltovarmuuden merkityksen. Äärimmillään se on näkynyt isossa riippuvuudessa Kiinan kapasiteetista tuottaa lääkkeitä ja suojarusteita. On varmaa, että tämän kriisin seurauksena sekä jokainen jäsenmaa että Euroopan unioni yhdessä joutuu arvi-

oimaan omaa varautumistaan ja globaalien tuotantoketjujen kriisinkestävyyttä.

Tätä joutuvat myös yritykset tekemään. Nyt moni teollisuusyritys on Euroopassa joutunut laittamaan lapun luukulle, kun komponentteja ja materiaaleja ei ole Kiinasta saatukaan tavalliseen tahtiin. Täyteen omavaraisuuteen ei ole järkevääkään pyrkiä, mutta kriittinen tuotanto pitäisi pystyä kaikissa oloissa varmistamaan. Uskon että tämä elementti tulee näkymään Euroopan uuden teollisuusstrategian käsittelyssä.

Yllättävä digiloikka

Koronakriisin varmasti yksi isoin pysyvä vaikutus tullaan näkemään digitalisatiossa. Kymmenet miljoonat eurooppalaiset siirtyivät käytännössä yhdessä yössä etätöihin ja etäkouluihin. Jokaisen oli vähän pakko opetella, kun

muuta keinoa ei ollut käytettävissä. Sekä teknisesti että henkisesti tämä on ollut iso muutos, joka tulee vaikuttamaan sekä työhön, opintoihin että asiointiin koronakriisin jälkeenkin.

Euroopan politiikassa on pyrkimyksenä vauhdittaa erityisesti nopeiden verkkojen rakentamista, datan hyödyntämistä ja tekoälyn kehittämistä. Siihen nyt nähty arkielämän digiloikka antaa paljon uutta pontta.

”KORONAKRIISISSÄ EU ON KESKITTYNUT ERITYISESTI TALOUDELLISTEN VAIKUTUSTEN LIEVENTÄMISEEN.”

HENNA VIRKKUNEN

EUROPARLAMENTAARIKKO

Miten mepiltä sujuu etätö, Henna Virkkunen?

MITEN KORONAPANDEMIA on vaikuttanut Euroopan parlamentin työhön?

– Koko kevät on mennyt täysin uusiksi, niin kuin kaikilla muillakin. Koronakriisin hoito on asialistalla nyt etusijalla, joten kaikkia muita ei-kiireellisiä päätösasioita on lykätty. Käytännössä se vaikutti myös siten, että EU-parlamentti siirtyi maaliskuun puolivälissä etätöihin. Itse olen työkennellyt siitä asti Jyväskylässä, ja myös kaikki avustajat ovat kotonaan, Belgiassa, Hollannissa ja Suomessa.

Miten työt ovat sujuneet poikkeusjärjestelyin?

– Eihän tällaiseen tilanteeseen oltu varauduttu, että liikkumisrajoitusten ja tartuntavaaran vuoksi emme voisi kokoontua. Aika nopeasti tekniikka saatiin kuitenkin pystyyn ja säännöt uudistettua. Ei poliittinen keskustelu ja neuvottelu tietenkään niin sujuvaa etänä ole, mutta kaikki tarpeelliset kokoukset on saatu pidettyä ja asiat päätettyä. Sekä valiokunnat että täysistunto kokoontuvat videoyhteyden välityksellä, ja pidämme päivittäin kollegoiden kanssa erilaisia videopalaveriteita asioiden valmisteleminen.

– Myös äänestykset EU-parlamentissa hoidetaan etänä. Se tehdään pikkasen kömpelöllä tavalla: printataan kotona sähköpostista äänestyslomakkeet, laitetaan ruutuihin, allekirjoitetaan, skannaan ja lähetetään sähköpostilla takaisin. Mutta hyvä edes näin. Suomessahan eduskunta ei ole mahdollistanut minkäänlaista etä-äänestystä näissä poikkeusoloissaan, joten siinä mielessä EU-parlamentti on nyt vähän edellä.

Jääkö tästä toimintamalleja tulevaisuuteen?

– Toivon että videopalaverit yleistyvät ja osa tapaamisista ja matkustamisesta voitaisiin jatkossa korvata etäyhteyksillä sekä meillä Euroopan parlamentissa että työelämässä laajemminkin. Vaikka videoyhteydet ovat ennenkin olleet saatavilla, aika harvat niistä ovat työssään aktiivisesti käyttäneet. Nyt uskon että kaikilla alkaa olla tähän jo aika hyvä rutiini.

Mikä on suurin muutos oman arkesi kannalta?

– Arki muuttui täysin. Käytännössä oma työ on yleensä koko ajan matkustamista ympäri Suomea ja Eurooppaa, ihmisten tapaamisia, kokouksia, seminaareja, puheita, tilaisuuksia. Nyt olen ollut monta viikkoa kotona, ja tavannut ihmisiä vain puhelimen ja videon välityksellä. Ensimmäisinä viikkoina se tuntui tietenkin todella oudolta.

– Videokokouksia Brysseliin on yleensä useampia pitkin päivää, lisäksi palaveriaan omien avustajieni kanssa ja pidän yhteyttä myös Suomen eduskuntaan. Luen taustamateriaalia, kirjoitan kannanottoja, vaikutan lainsäädäntötyöhön valiokunnissa, lisäksi olen tehnyt uutta ”VirkkusVarti”-puheohjelmaa ja tehnyt paljon etävierailuja lukioiden yhteiskuntaopin tunneille. Kun päivät menevät nyt varsin tiiviisti tietokoneen ääressä, pidän aina välillä tauon ja käyn koiran kanssa happihyppelyllä lähimetsässä. Kotona työskentelee myös ysluokkalainen etäkoululainen, jonka kanssa pidämme yhteisen lounas- ja kahvitauon.

Suomen maantienliikenteessä matkustajia kuljettava punainen Onnibussi on jo tuttu näky. Koronakriisi tyhjensi myös linja-autot matkustajista.

Haastaja mylläsi bussiliikenteen

Ennen Onnibussia Suomessa vallitsi kaukoliikenteessä täydellinen kilpailun puute. Monopoli asemassa olevan VR:n junalippujen ja bussilippujen hinnat olivat kalliita.

Voisiko asialle tehdä jotain?

– Näin, että sekä Euroopassa että Amerikassa oli yleisesti käytössä omanlaisensa kaukobussikonsepti. Kaukobussit ajavat mahdollisimman suorilla reiteillä, suurilla kaksikerroksisilla busseilla ja matkojen hinnoittelu on joustava. Kysyntäperusteinen hinnoittelu oli maailmalla yleistä, kertoo OnniBus.comin toimitusjohtaja **Lauri Helke**.

Samanlaista ei ollut Suomessa, joten **Pekka Möttö** ja Lauri Helke sekä **Petteri Rantala** päättivät kehittää uuden konseptin Suomeen. Vuonna 2011 perustettiin OnniBus. Liikennöinnin aloitus perustui Suomen joukkoliikenteen sääntelyn purkuun. Bussista oli kehittymässä kilpailukykyinen vaihtoehto yksityisautoilulle ja junalle.

Uusi toimintatapa

Uudenlaisen liikennöintikonseptin käynnistämistä oli tehty Suomessa hankalaa. Tavoitteen etenemiseksi tarvittiin EU:n asetus, joka kumosi niin sanotun sukuoikeusmallin, jonka mukaan liikenneluvat periytyvät isältä pojalle. Vuonna 2012 OnniBus.comin liikennöinti käynnistyi aluksi yhdellä bussilla Tampereen ja Porin välillä.

– Se oli ensimmäinen asteittain vapautunut väylä. Sitten seurasi kolme vaihetta, joiden avulla etenimme. Ensimmäinen oli Start-up-vaihe. Sitten kansainvälinen pääomasijoittaja mahdollisti, että saimme

30 miljoonan sijoitukset bussikalustoon. Kolmannessa vaiheessa Koiviston Auto-konserni osti meidät, Lauri Helke kertoo.

Onnibussin konseptia, jossa ei kierrelty perinteisesti syrjäkylillä, ei kuljetettu matkahuollon rahtia ja halpuutettiin lipunhinta alas, kyseenalaistettiin alan piireissä.

– Suunniteltiin palvelu matkustajien mukaan eikä pakettien mukaan ja tehtiin oma verkkokauppa, josta liput voi kätevästi ostaa. Teemme kaiken täysin eri tavalla ja bussimme ovat täynnä matkustajia, Helke sanoo.

Aika entinen ei palaa

Väyläviraston tekemän henkilöliikennetutkimuksen (2016) mukaan Suomessa tehdään sata miljoonaa kaukomatkaa vuodessa. Kaukomatkoista kahdeksan miljoonaa tehdään bussilla, 14 miljoonaa junilla ja kotimaan lentomatkustajia on kaksi miljoonaa. Noin 76 prosenttia kuljetaan henkilöautolla.

Tänä päivänä Onnibus on Suomen johtava valtakunnallinen kaukoliikenne-toimija bussiliikenteessä. Se on nopeasti kasvanut yhdeksi Suomen tunnetuimmista brändeistä. Onnibussilla matkustaminen on myös ympäristöystävällistä.

– Jos Onnibus saa yksityisautoilua vähennettyä ja joukkoliikennettä lisättyä niin se on myös ympäristöteko. Asiakaskyselyn mukaan 30 prosenttia olisi jättänyt matkoja tekemättä ilman halpabussia. Yksityisautolla suosi 30 prosenttia vastaajista. Junaa ilmoitti käyttävänsä kymmenen prosenttia ja muut jotain muuta kulkuvälinettä. Nyt lähdetään matkalle herkemmin julkisilla, koska matkalippu on edullinen, Helke kertoo.

ONNIBUS KUVA-ARKISTO

Länkipohjassa asuva OnniBus.comin toimitusjohtaja Lauri Helke toivoo, että koronavirustilanteesta selvitään mahdollisimman pian ja ihmiset pääsevät matkustamaan kuten normaalia aikana.

Onnibussien vuoroväleistä suosituin on Turku-Helsinki-väli, jota ajetaan puolen tunnin välein. Suosittu reitti on myös Jyväskylä-Helsinki-väli, joka on jopa nopeampi kuin Pendolino.

– Pitkälti välien suosio perustuu kahteen seikkaan. Siihen, että kuinka paljon kohteissa on asukkaita. Toinen on kilpailukyky junaan. Jos esimerkiksi moottoritie kulkee suoraan, kuten välillä

Helsinki-Jyväskylä, olemme vahvoja. Ympäristöystävällisyys syntyy myös siitä, että polttoaineen hiilidioksiinipäästöt suhteessa matkustajakilometriin ovat pienet, Helke ajattelee.

Onnibus avasi kartellit ja monopolit sekä toi matkustamisen mahdolliseksi halvemmilla lipuilla. Nykyisin myös junat ovat mukana kilpailussa ja hinnoitellut lippujen hinnat edullisemmiksi. Joukkoliikenne on pysyvästi halventunut. Paluuta entiseen ei ole.

Väliaikainen katastrofi

Lauri Helken mukaan Suomen hallituksen päätökset vaikuttavat asiakkaisiin. Matkustuskysyntä on hävinnyt Suomesta kokonaan. Se tarkoittaa liikennöitsijöille suurta taloudellista tappiota.

– Ihmiset eivät matkusta, koska ihmiset eivät saa olla lähikontaktissa. Me saamme toimia kuten ennenkin, mutta poikkeustila tarkoittaa sitä, että asiakkaat ovat kadonneet. Liikenteessä busseja on vain 17 prosenttia siitä mitä normaalisti ajetaan. Silti matkustajia on kyydissä vain kourallinen. Katastrofaalinen tilanne. Äärimmäisen tappiollista.

– Mutta tämä menee ohi. Uskoisin, että kesään mennessä tästä tilanteesta päästään pois. Ja sitten todennäköisesti ihmisillä on suuri halu matkustaa. Halvat matkaliput ovat silloin arvossaan.

Rajoitustoimet, jotka valtionhallinto on asettanut, ovat varmasti tarpeellisia. Mutta miten joukkoliikenneryitykset selviävät? Lauri Helke ajattelee, että valtion tukitoimenpiteiden pitäisi olla suoraa tukea yrityksille. Matalakatteisen yritystoiminnan tuotolla on vaikea maksaa laina takaisin.

TEKSTI: KARI LEHTINEN

”**POIKKEUSTILA TARKOITTAÄ SITÄ, ETTÄ ASIAKKAAT OVAT KADONNEET.**”

Lähde ehdolle kuntavaaleihin

Suomen kunnat ovat poikkeuksellisen kovassa paikassa. Poikkeusajan jälkeen hyvinvointi on rakennettava uudelleen kunta kunnalta. Hei sinä äänekoskelainen! Kotiseutusi tarvitsee nyt rohkeita ja vastuuntuntoisia uudelleenrakentajia. Asetu ehdolle Suomen tärkeimpiin vaaleihin, jotka järjestetään keväällä 2021.

Ota yhteyttä Olliin, olli.jamsen@mif.fi tai klikkaa www.ehdolle.fi

LÄHDEN EHDOLLE,
KOSKA...

Taina Geijer

”Kannatellaan toisiamme hyvällä huumorilla, joka antaa voimia kaikille. Voimia erityisesti niille, jotka altistuvat koronaan työssään. Toivottavasti tämä aika ohjaa siihen suuntaan, että yhdessä viemme asioita eteenpäin kohti haluttua päämäärää. Ei yksin vaan yhdessä. Aurinkoista kevättä kaikille!”

Jorma Kiviranta

”Torin kupeessa oleva kokoomuksen tila on nimeltään Kokoomo. Nimi kertoo paljon siitä, mitä me haluamme tehdä: kokoontua ja olla yhdessä. Kuntavaaleihin lähden parantamaan kaupunkiamme. Hankkeiden ja investointien parempi suunnittelu ja hallinta on tärkein tavoitteeni. Kaupunkikuva siistiksi!”

Kati Somiska

”Äänekoski tarvitsee yrittäjiä ja sloganiksi olenkin valinnut: yrittäjäystävällisempi Äänekoski. Toivottavasti kohta taas nähdään Kokoomossa!”

Suomen maantienliikenteessä matkustajia kuljettava punainen Onnibussi on jo tuttu näky. Koronakriisi tyhjensi myös linja-autot matkustajista.

Haastaja mylläsi bussiliikenteen

Ennen Onnibussia Suomessa vallitsi kaukoliikenteessä täydellinen kilpailun puute. Monopoli asemassa olevan VR:n junalippujen ja bussilippujen hinnat olivat kalliita.

Voisiko asialle tehdä jotain?

– Näin, että sekä Euroopassa että Amerikassa oli yleisesti käytössä omanlaisensa kaukobussikonsepti. Kaukobussit ajavat mahdollisimman suorilla reiteillä, suurilla kaksikerroksisilla busseilla ja matkojen hinnoittelu on joustava. Kysyntäperusteinen hinnoittelu oli maailmalla yleistä, kertoo OnniBus.comin toimitusjohtaja **Lauri Helke**.

Samanlaista ei ollut Suomessa, joten **Pekka Möttö** ja Lauri Helke sekä **Petteri Rantala** päättivät kehittää uuden konseptin Suomeen. Vuonna 2011 perustettiin OnniBus. Liikennöinnin aloitus perustui Suomen joukkoliikenteen sääntelyn purkuun. Bussista oli kehittymässä kilpailukykyinen vaihtoehto yksityisautoilulle ja junalle.

Uusi toimintatapa

Uudenlaisen liikennöintikonseptin käynnistämistä oli tehty Suomessa hankalaa. Tavoitteen etenemiseksi tarvittiin EU:n asetus, joka kumosi niin sanotun sukuoikeusmallin, jonka mukaan liikenneluvat periytyvät isältä pojalle. Vuonna 2012 OnniBus.comin liikennöinti käynnistyi aluksi yhdellä bussilla Tampereen ja Porin välillä.

– Se oli ensimmäinen asteittain vapautunut väylä. Sitten seurasi kolme vaihetta, joiden avulla etenimme. Ensimmäinen oli start-up -vaihe. Sitten kansainvälinen pääomasijoittaja mahdollisti, että saimme

30 miljoonan sijoitukset bussikalustoon. Kolmannessa vaiheessa Koiviston Auto-konserni osti meidät, Lauri Helke kertoo.

Onnibussin konseptia, jossa ei kierrety perinteisesti syrjäkylillä, ei kuljetettu matkahuollon rahtia ja halpuutettiin lipunhinta alas, kyseenalaistettiin alan piireissä.

– Suunniteltiin palvelu matkustajien mukaan eikä pakettien mukaan ja tehtiin oma verkkokauppa, josta liput voi kätevästi ostaa. Teemme kaiken täysin eri tavalla ja bussimme ovat täynnä matkustajia, Helke sanoo.

Aika entinen ei palaa

Väyläviraston tekemän henkilöliikennetutkimuksen (2016) mukaan Suomessa tehdään sata miljoonaa kaukomatkaa vuodessa. Kaukomatkoista kahdeksan miljoonaa tehdään bussilla, 14 miljoonaa junilla ja kotimaan lentomatkustajia on kaksi miljoonaa. Noin 76 prosenttia kuljetaan henkilöautolla.

Tänä päivänä Onnibus on Suomen johtava valtakunnallinen kaukoliikenne-toimija bussiliikenteessä. Se on nopeasti kasvanut yhdeksi Suomen tunnetuimmista brändeistä. Onnibussilla matkustaminen on myös ympäristöystävällistä.

– Jos Onnibus saa yksityisautoilua vähennettyä ja joukkoliikennettä lisättyä niin se on myös ympäristöteko. Asiakaskyselyn mukaan 30 prosenttia olisi jättänyt matkoja tekemättä ilman halpabussia. Yksityisautolla suosi 30 prosenttia vastaajista. Junaa ilmoitti käyttävänsä kymmenen prosenttia ja muut jotain muuta kulkuvälinettä. Nyt lähdetään matkalle herkemmin julkisilla, koska matkalippu on edullinen, Helke kertoo.

ONNIBUS KUVA-ARKISTO

Länpohjassa asuva OnniBus.comin toimitusjohtaja Lauri Helke toivoo, että koronavirustilanteesta selvitään mahdollisimman pian ja ihmiset pääsevät matkustamaan kuten normaalia aikana.

Onnibussien vuoroväleistä suosituin on Turku-Helsinki-väli, jota ajetaan puolen tunnin välein. Suosittu reitti on myös Jyväskylä-Helsinki-väli, joka on jopa nopeampi kuin Pendolino.

– Pitkälti välien suosio perustuu kahteen seikkaan. Siihen, että kuinka paljon kohteissa on asukkaita. Toinen on kilpailukyky junaan. Jos esimerkiksi moottoritie kulkee suoraan, kuten välillä

Helsinki-Jyväskylä, olemme vahvoja. Ympäristöystävällisyys syntyy myös siitä, että polttoaineen hiilidioksiinipäästöt suhteessa matkustajakilometriin ovat pienet, Helke ajattelee.

Onnibus avasi kartellit ja monopolit sekä toi matkustamisen mahdolliseksi halvemmilla lipuilla. Nykyisin myös junat ovat mukana kilpailussa ja hinnoitellut lippujen hinnat edullisemmiksi. Joukkoliikenne on pysyvästi halventunut. Paluuta entiseen ei ole.

Väliaikainen katastrofi

Lauri Helken mukaan Suomen hallituksen päätökset vaikuttavat asiakkaisiin. Matkustuskysyntä on hävinnyt Suomesta kokonaan. Se tarkoittaa liikennöitsijöille suurta taloudellista tappiota.

– Ihmiset eivät matkusta, koska ihmiset eivät saa olla lähikontaktissa. Me saamme toimia kuten ennenkin, mutta poikkeustila tarkoittaa sitä, että asiakkaat ovat kadonneet. Liikenteessä busseja on vain 17 prosenttia siitä mitä normaalisti ajetaan. Silti matkustajia on kyydissä vain kourallinen. Katastrofaalinen tilanne. Äärimmäisen tappiollista.

– Mutta tämä menee ohi. Uskoisin, että kesään mennessä tästä tilanteesta päästään pois. Ja sitten todennäköisesti ihmisillä on suuri halu matkustaa. Halvat matkaliput ovat silloin arvossaan.

Rajoitustoimet, jotka valtionhallinto on asettanut, ovat varmasti tarpeellisia. Mutta miten joukkoliikenneryitykset selviävät? Lauri Helke ajattelee, että valtion tukitoimenpiteiden pitäisi olla suoraa tukea yrityksille. Matalakatteisen yritystoiminnan tuotolla on vaikea maksaa laina takaisin.

TEKSTI: KARI LEHTINEN

”**POIKKEUSTILA TARKOITTAÄ SITÀ, ETTÄ ASIÄKKAAT OVAT KADONNEET.**”

Lähde ehdolle kuntavaaleihin

Suomen kunnat ovat poikkeuksellisen kovassa paikassa. Poikkeusajan jälkeen hyvinvointi on rakennettava uudelleen kunta kunnalta. Hei sinä jämsäläinen! Kotiseutusi tarvitsee nyt rohkeita ja vastuuntuntoisia uudelleenrakentajia. Asetu ehdolle Suomen tärkeimpiin vaaleihin, jotka järjestetään keväällä 2021. Ota yhteyttä Eeroon, peltolaneero@gmail.com tai klikkaa www.ehdolle.fi

LÄHDEN EHDOLLE, KOSKA...

Hannu Laitinen

”Olen moniosaaja ja yrittäjähenkinen ja valmis palvelemaan kuntalaisia. Mottoni on: Arvaa oma tilasi, anna arvo toisellekin.”

Eero Peltola

”Maaseutukaupungin tulevaisuus syntyy työstä ja ahkeruudesta. Oikeista asioista!”

Lotta Ahola

”Syy, miksi lähdän ehdolle kuntavaaleihin: Haluan vaikuttaa oman kuntani asioihin ja menestykseen. Haluan nähdä Jämsän tulevaisuuden positiivisena.”